

Stowarzyszenie Bezpieczne Środowisko
ul. Broniewskiego 57
07-300 Ostrów Mazowiecka

Ostrów Mazowiecka, dnia 12.05.2023r.

Starosta Powiatu Ostrów Mazowiecka
07-300 Ostrów Mazowiecka
Ul. 3 Maja 68

PETYCJA

Dotyczy: wniosku o utworzenie obszaru ograniczonego użytkowania wokół Miejskiej Oczyszczalni Ścieków w Ostrowi Mazowieckiej.

W związku z brakiem odpowiedzi na pismo z dnia 25.01.2023 r. złożone przez Stowarzyszenie Bezpieczne Środowisko do Starosty Powiatu Ostrów Mazowiecka w sprawie utworzenia obszaru ograniczonego użytkowania wokół Miejskiej Oczyszczalni Ścieków oraz dużą ilością wystąpień do Stowarzyszenia mieszkańców Ostrowi Mazowieckiej niezadowolonych z procedowania petycji złożonej w tej samej sprawie przez mieszkańców Ostrowi Mazowieckiej także do Starosty Powiatu Ostrów Mazowiecka w dniu 07.02.2023 r., na podstawie art. 2 Ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o petycjach (Dz.U.2018.0.870 t.j.), zwanej dalej ustawą o petycjach, wnoszę petycję w interesie publicznym, żądając ze względu na negatywne oddziaływanie na środowisko instalacji oczyszczania ścieków Miejskiej Oczyszczalni Ścieków w Ostrowi Mazowieckiej, utworzenia na podstawie art. 135 ust. 3 Ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo Ochrony Środowiska (Dz.U.2022.2556 t.j. z dnia 2022.12.09) w odległości do co najmniej 100 metrów od granic działki na której znajduje się oczyszczalnia, obszaru ograniczonego użytkowania, stanowiącego strefę buforową z zakazem zabudowy, określonego jako obszar pokryty roślinnością z dominującym nasadzeniem drzew i roślinności średnio i wysokopiennej. Stowarzyszenie Bezpieczne Środowisko stoi na stanowisku, że ma delegację do wniesienia takiego żądania, ponieważ dotyczy ono życia zbiorowego i wartości wymagających szczególnej ochrony w imię dobra wspólnego jakim jest życie i zdrowie mieszkańców nieruchomości znajdujących się w pobliżu Miejskiej Oczyszczalni Ścieków i narażonych na negatywne oddziaływanie jej instalacji a jednym z celów Stowarzyszenia jest walka z fetorem emitowanym przez oczyszczalnie ścieków i zakłady produkcyjne oraz fermy hodowlane.

Na podstawie art. 4 pkt. 3 ustawy o petycjach wyrażam zgodę na zamieszczenie na stronie internetowej Starostwa Powiatu Ostrów Mazowiecka danych Stowarzyszenia.

Wnoszę o przestrzeganie przez Starostę Powiatu Ostrów Mazowiecka zapisów art. 8 ustawy o petycjach w zakresie umieszczania na stronie internetowej Starostwa Powiatu Ostrów Mazowiecka, czyli podmiotu rozpatrującego petycję, informacji zawierającej odwzorowanie cyfrowe (skan) petycji, datę jej złożenia oraz niezwłocznego aktualizowania informacji o dane dotyczące przebiegu postępowania, w szczególności dotyczące zasięganych opinii, przewidywanego terminu oraz sposobu załatwienia petycji. Chociaż petycja mieszkańców Ostrowi Mazowieckiej została złożona w dniu 07.02.2023 r., do dnia dzisiejszego nie ma o niej informacji na stronie internetowej Starostwa.

W przypadku wątpliwości jeśli chodzi o negatywne oddziaływanie Miejskiej Oczyszczalni Ścieków na środowisko, wnioskujemy na podstawie art. 237 Ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo Ochrony Środowiska (Dz.U.2022.2556 t.j. z dnia 2022.12.09) o zobowiązanie Zakładu Gospodarki Komunalnej w Ostrowi Mazowieckiej sp. z o.o. do sporządzenia i przedłożenia przeglądu

ekologicznego w zakresie oddziaływania Miejskiej Oczyszczalni Ścieków w Ostrowi Mazowieckiej na okoliczne nieruchomości, szczególnie jeśli chodzi o wytwarzanie i zasięg oddziaływania odorantów wytwarzanych na terenie oczyszczalni ścieków, zanieczyszczenie mikroorganizmami i grzybami w zakresie ich rozprzestrzeniania się w postaci bioaerozolu wytwarzanego przez instalacje oczyszczalni ścieków, w szczególności z otwartych komór fermentacyjnych oraz placu składowania przefermentowanego osadu ściekowego oraz w zakresie dotrzymania granicznych wartości substancji szkodliwych, których wartości odniesienia zawarte są w Rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 26 stycznia 2010 r. w sprawie wartości odniesienia dla niektórych substancji w powietrzu (**Dziennik Ustaw - rok 2010 nr 16 poz. 87**) jeśli chodzi szczególnie o substancje wyszczególnione w dokumencie: „**Lista substancji i związków chemicznych, które są przyczyną uciążliwości zapachowej**” opracowanym ze środków Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej na zlecenie Ministerstwa. Wnioskujemy także o zobowiązanie Zakładu Gospodarki Komunalnej w Ostrowi Mazowieckiej sp. z o.o. do monitorowania stanu zanieczyszczenia powietrza na terenie oczyszczalni oraz na terenach otaczających, szczególnie jeśli chodzi o zabudowę mieszkaniową oraz o podjęcie przedsięwzięć ograniczających negatywny wpływ oczyszczalni na tereny położone w sąsiedztwie, między innymi poprzez zmianę technologii np. zastosowanie zamkniętych komór fermentacyjnych, hermetyzację instalacji oczyszczania ścieków, w szczególności osadników i kanałów doprowadzających ścieki do poszczególnych elementów oczyszczalni oraz placu składowania osadów przefermentowanych.

Stowarzyszenie Bezpieczne Środowisko po przeanalizowaniu pisma Starosty Ostrowi Mazowiecka z dnia 02.05.2023r. będącego odpowiedzią na petycję mieszkańców Ostrowi Mazowieckiej z dnia 07.02.2023r., w którym przedstawiono stanowisko Zakładu Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej Sp. z o.o. odnoszące się do zarzutów odnośnie funkcjonowania Miejskiej Oczyszczalni Ścieków w Ostrowi Mazowieckiej, utwierdza się na stanowisku o konieczności sporządzenia przeglądu ekologicznego w zakresie oddziaływania Miejskiej Oczyszczalni Ścieków w Ostrowi Mazowieckiej oraz utworzenie wokół Oczyszczalni obszaru ograniczonego użytkowania.

Uzasadnienie:

Miejska Oczyszczalnia Ścieków w Ostrowi Mazowieckiej jest obiektem zakwalifikowanym w Rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 10 września 2019 roku w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (Dz.U. z dnia 26 września 2019 roku poz. 1839) jako przedsięwzięcie mogące potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko § 3 ust. 1. Pkt. 79.

Oddziaływanie na środowisko i okolicznych mieszkańców jest w tym przypadku jednak znacznie wykraczające ponad normy. Szczególnie uciążliwość ta jest związana z ciągłym rozprzestrzenianiem się szkodliwych odorów i wpływem bioaerozolu, emitowanego przez pozbawione hermetyzacji instalacje oczyszczalni ścieków, zawierającego zanieczyszczenia mikrobiologiczne.

Z informacji uzyskanych z pisma Starosty Ostrowi Mazowiecka, będącego odpowiedzią na petycję mieszkańców, wynika, że **dla Miejskiej Oczyszczalni Ścieków w Ostrowi Mazowieckiej nigdy nie była przeprowadzana ocena oddziaływania na środowisko** wynikająca z ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U. z 2022 r. poz. 1029 z późn.zm.) zarówno na etapie budowy oczyszczalni, modernizacji jak również w czasie eksploatacji, co pozwala przypuszczać, że obawy mieszkańców okolicznych nieruchomości są uzasadnione. Tym samym nie było możliwości przygotowania i następnie zweryfikowania raportu o oddziaływaniu oczyszczalni na środowisko, uzyskania wymaganych opinii i uzgodnień oraz zapewnienia możliwości udziału społeczeństwa w postępowaniu. Jedynie na tym etapie, przeprowadzenie przeglądu ekologicznego może kompleksowo i merytorycznie zweryfikować obawy okolicznych mieszkańców, zaniepokojonych o swoje zdrowie i życie.

Uciążliwość oczyszczalni ścieków związana jest szczególnie z zastosowaną technologią, która nie jest adekwatna do obecnych standardów oraz ilością i rodzajem ścieków kierowanych do oczyszczalni. Pomimo tego, że do oczyszczalni ścieków kierowane są zrzuty ścieków z całej metropolii, gdzie coraz więcej firm wytwarza ścieki zawierające substancje szkodliwe lub wręcz niebezpieczne, oczyszczalnia ścieków w Ostrowi Mazowieckiej nie była kompleksowo modernizowana i nie jest także planowana jej modernizacja w najbliższym czasie. Skutkuje to coraz większą uciążliwością oczyszczalni i negatywnym wpływem na okoliczne nieruchomości, które znajdują się w

odległości nawet do 100 metrów od instalacji oczyszczania ścieków. Przy budowie nie brano pod uwagę wielu aspektów, które obecnie są traktowane priorytetowo, szczególnie w aspekcie naszego członkostwa w Unii Europejskiej. Jednym z nich jest zachowanie odpowiednich poziomów substancji szkodliwych, odorów i mikrobiologicznego skażenia środowiska. W międzyczasie rozszerzyła się także ilość zakładów przemysłowych zrzucających ścieki do oczyszczalni. Między innymi Zakład Mięsny „SOMIANKA” i Zakład KRUGER sp. z o.o. niedawno rozpoczęły odprowadzanie do oczyszczalni ścieków znaczne ilości ścieków przemysłowych, które zawierają substancje szczególnie szkodliwe dla środowiska – wszystkie te ścieki docierają na teren Miejskiej Oczyszczalni Ścieków w Ostrowi Mazowieckiej.

Zastosowana technologia, szczególnie związana z zastosowaniem otwartych komór fermentacyjnych oraz składowaniem przefermentowanego osadu na placu składowania, powoduje powstawanie szkodliwych oraz uciążliwych odorów i bioaerozolu negatywnie wpływającego na otoczenie oczyszczalni, w tym ludzi.

Standardem w tym przypadku stają się zamknięte komory fermentacyjne oraz całkowita hermetyzacja instalacji oczyszczalni ścieków, szczególnie w przypadku oczyszczalni znajdujących się w granicach administracyjnych miast w bezpośrednim sąsiedztwie zabudowań mieszkalnych. Standardem jest także tworzenie strefy buforowej – np. obszarów pokrytych roślinnością wokół oczyszczalni.

Z informacji uzyskanych z pisma Starosty Ostrowi Mazowieckiej, będącego odpowiedzią na petycję mieszkańców, wynika, że dotychczasowe remonty nie były związane z modernizacją i zmianą technologii na bardziej przyjazną otoczeniu a wynikały raczej z konieczności wyeliminowania problemów wynikających z przeciążeniami mocy przerobowych oraz z koniecznością wymiany wyeksploatowanego sprzętu i bieżących remontów znacznie wyeksploatowanych elementów instalacji oczyszczania ścieków. Wszelkie prace związane z koniecznością dotrzymania parametrów odprowadzanych do środowiska ścieków nie są związane jednak z podstawowym problemem ujętym w petycji – ograniczeniem odorów i zanieczyszczeń mikroorganizmami i grzybami w zakresie ich rozprzestrzeniania się w postaci bioaerozolu wytwarzanego przez instalacje oczyszczalni ścieków.

Wykładnię natomiast, jeśli chodzi o ten problem, można znaleźć w opracowanym na zlecenie Ministerstwa Środowiska dokumencie: „Kodeks Przeciwdziałania Uciążliwości Zapachowej”, gdzie m. in. określono zbiór praktyk i działań przyjaznych środowisku, których zastosowanie może przyczynić się do ograniczenia uciążliwości zapachowej. W opracowaniu tym określono metody zapobiegania i ograniczania emisji odorów a do metod tych zaliczono między innymi: spełnienie wymagań najlepszej dostępnej techniki BAT, hermetyzacja – ograniczenie wydzielania odorów na zewnątrz budynków oraz z poszczególnych operacji technologicznych, prowadzenie transportu technologicznego materiałów uciążliwych zapachowo w szczelnie zamkniętych przewodach, zastosowanie zamkniętego obiegu gazów przy rozładunku i załadunku zbiorników z cieczami o intensywnym zapachu, stosowanie zamkniętych szczelnych zbiorników, zakrywanie zbiorników i lagun cieczy emitujących substancje zapachowoczynne, zastosowanie technik filtracyjnych, **tworzenie strefy buforowej**. W przypadku nieosiągnięcia oczekiwanych efektów redukcyjnych, przy wyczerpaniu wszystkich możliwości zmniejszenia i ograniczania uciążliwości zapachowej przy zastosowaniu rozwiązań technicznych istnieje możliwość zastosowania metod osłonowych, maskujących występowanie substancji zapachowych, np.: zamgławianie, rozcieńczanie strumienia substancji zapachowych – poprzez zwiększenie objętości powietrza, rozpraszanie w powietrzu – zmiana technicznych parametrów emitora.

Żadne z przytoczonych przedsięwzięć nie jest nawet w planach inwestycyjnych jeśli chodzi o funkcjonowanie Miejskiej Oczyszczalni Ścieków w Ostrowi Mazowieckiej. W mojej ocenie jedynym przedsięwzięciem, które można zakwalifikować do inwestycji związanej z ograniczeniem rozprzestrzeniania się odorantów jest planowana instalacja wiaty namiotowej w celu możliwości czasowego składowania ustabilizowanych osadów ściekowych. Rozwiązanie to nie przystaje jednak do dzisiejszych czasów, gdzie w przypadku innych oczyszczalni mowa jest o hermetyzowanych budynkach z filtrami węglowymi, gdzie przy przekroczeniu poziomu odorantów stosowane są techniki automatycznego zamgławiania. **Gdzie my w przypadku Ostrowi Mazowieckiej jesteśmy – w jakim stuleciu?**

Władze Miasta Ostrowi Mazowieckiej i Kierownictwo Zakładu Gospodarki Komunalnej w Ostrowi Mazowieckiej nie ukrywają, że instalacje wykorzystywane w oczyszczalni są wyeksploatowane i wymagają remontu, tym bardziej, że do pogorszenia stanu technicznego przyczyniają się ciągle zrzuty ponadnormatywnych ścieków z mleczarni, co doprowadza do częstych awarii. Wtedy odór emitowany z oczyszczalni przeradza się w fetor niemożliwy do zniesienia. – zdarza

się to niestety bardzo często (ostatnia awaria w 2021 roku znacznie zanieczyściła okoliczne nieruchomości i rzekę Grzybówka – co było rozpowszechnione nawet w środkach masowego przekazu). Potwierdzeniem tego są skargi do Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska.

Bezsprzeczne jest, że z informacji uzyskanych od Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska w ramach kontroli w Miejskiej Oczyszczalni Ścieków w Ostrowi Mazowieckiej podjętych w 2021 r., Delegatura WIOŚ w Ostrołęce wykazała zły stan eksploatacyjny oczyszczalni ścieków a wyniki pobranej w trakcie kontroli próbki ścieków odprowadzanych z oczyszczalni wykazały przekroczenia dopuszczalnych stężeń zanieczyszczeń. W związku ze stwierdzonymi naruszeniami, wobec kontrolowanego zastosowano sankcje bezpośrednie, polegające na wymierzeniu grzywny w drodze mandatu karnego. Po zakończeniu kontroli zostało wydane zarządzenie pokontrolne. Skierowano również wystąpienie pokontrolne do Zarządu Zlewni w Sokołowie Podlaskim PGW Wody Polskie (organu wydającego pozwolenie), w którym poinformowano o wynikach kontroli przeprowadzonej w zakładzie, do wykorzystania zgodnie z posiadanymi kompetencjami.

Znamienne jest, że zgłoszenie o zakłóceniach w pracy oczyszczalni nie wpłynęło od Zakładu Gospodarki Komunalnej w Ostrowi Mazowieckiej Sp. z o.o. w Ostrowi Mazowieckiej a od mieszkańca miasta Ostrow Mazowiecka w dniu 03 września 2021 r., który w ramach potrzeby obywatelskiej poinformował „o zanieczyszczeniu rzeki Grzybówki, prawdopodobnie przez miejską oczyszczalnię ścieków w Ostrowi Mazowieckiej”.

Niepokojące jest także to, że mimo protestów mieszkańców okolicznych nieruchomości, zaniepokojonych o swoje zdrowie, nigdy nie był prowadzony pomiar oddziaływania odorantów wytwarzanych na terenie oczyszczalni ścieków, pomiar zanieczyszczenia mikroorganizmami i grzybami w zakresie ich rozprzestrzeniania się w postaci bioaerozolu wytwarzanego przez instalacje oczyszczalni ścieków, w szczególności z otwartych komór fermentacyjnych oraz placu składowania przefermentowanego osadu ściekowego oraz pomiar w zakresie dotrzymania granicznych wartości substancji szkodliwych, których wartości odniesienia zawarte są w Rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 26 stycznia 2010 r. w sprawie wartości odniesienia dla niektórych substancji w powietrzu (**Dziennik Ustaw - rok 2010 nr 16 poz. 87**) jeśli chodzi szczególnie o substancje wyszczególnione w dokumencie: „**Lista substancji i związków chemicznych, które są przyczyną uciążliwości zapachowej**” opracowanym ze środków Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej. Z informacji uzyskanych z odpowiedzi na petycję wynika, że takie pomiary są w planie na najbliższą przyszłość. Należy jednak mieć na uwadze, że pomiary takie konieczne są na etapie całego procesu oczyszczania ścieków i miarodajne wyniki wymagają pomiaru na przestrzeni określonego, odpowiednio długiego przedziału czasu. Jest to kolejny argument za koniecznością sporządzenia przeglądu ekologicznego, gdzie jednym z elementów będą wymagane pomiary.

Na szczeblu Ministerstwa Klimatu i Środowiska powstał także w 2020 roku dokument „Bezpieczne odległości od zabudowań dla przedsięwzięć, których funkcjonowanie wiąże się z ryzykiem powstawania uciążliwości zapachowej”, w którym także zasadniczym sposobem ograniczenia uciążliwości związanej funkcjonowaniem oczyszczalni ścieków na okoliczne nieruchomości wskazano tworzenie stref buforowych. Zaznaczono tam także, że dzisiejsza wiedza techniczna pozwala w precyzyjny sposób na określenie ryzyka powstawania uciążliwości zapachowej i jego wpływu na zdrowie człowieka. Są na to sposoby i nowoczesne techniki pomiarowe.

W przypadku oczyszczalni ścieków w Ostrowi Mazowieckiej takie badania nie były realizowane, pomimo tego, że oczyszczalnia jest zlokalizowana ok. 100 metrów od najbliższych zabudowań. Należy nadmienić, że okoliczni mieszkańcy w dużej mierze dotknięci są różnego rodzaju chorobami, szczególnie związanymi z wszelkiego typu alergiami skórными, oddechowymi itp. Prawdopodobnie może być to związane z ciągłą ekspozycją na bakterie i wirusy rozprzestrzeniające się w bioaerozolu powstającym na terenie oczyszczalni.

Wyznaczenie strefy buforowej w postaci obszaru ograniczonego użytkowania ograniczy w minimalny sposób negatywny wpływ oczyszczalni ścieków w Ostrowi Mazowieckiej na okoliczne nieruchomości, ponieważ analizując stanowisko Zakładu Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej w Ostrowi Mazowieckiej, w najbliższej przyszłości nie ma szans na kompleksowe inwestycje w Miejskiej Oczyszczalni Ścieków.

Zakład Gospodarki Komunalnej w przedstawionym stanowisku także widzi potrzebę stworzenia strefy buforowej w postaci nasadzeń wysokopiennej, gęstej roślinności wokół całego terenu Miejskiej Oczyszczalni Ścieków. Należy jednak pamiętać, że osadniki należące

do instalacji oczyszczania ścieków zlokalizowane są ok. 15 metrów od ogrodzenia oczyszczalni. Nie można w tym przypadku mówić o strefie buforowej – przeczą temu nawet zapisy Prawa budowlanego. Zapewnienia o nasadzeniach powtarzane są przez Kierownictwo Zakładu Gospodarki na każdym spotkaniu z protestującymi mieszkańcami. Do tej pory nic w tym kierunku nie jest jednak realizowane.

Bezsprzeczna jest zatem konieczność wyznaczenie obszaru ograniczonego użytkowania stanowiącego strefę buforową z zakazem zabudowy, określonego jako obszar pokryty roślinnością z dominującym nasadzeniem drzew i roślinności średnio i wysokopiennej.

Przedstawiciel – Justyna Sienicka

Sienicka Justyna